

سیل آخر هفته در محور کرج – کندوان آب آشامیدنی اهالی غرب تهران را قطع کرد

اثر پروانه‌ای جاده چالوس

شرق: از روز چهارشنبه اهالی بخش‌هایی از تهران با مشکل قطعی آب دست‌وپیچه نرم کردند. این مسئله در روز جمعه در شهر تهران گسترش بیشتری پیدا کرد و تا روزهای ابتدایی هفته هم در جریان بود. نهایتاً روز دوشنبه ۲۲ خرداد شرکت آب و فاضلاب تهران علت قطع‌شدن آب را جاری شدن سیل در اطراف تهران عنوان کرد. گزارش‌های میدانی نشان می‌دهد که برخی اهالی تهران به مدت سه روز و به صورت متناوب در تأمین آب شرب‌شان مشکل داشتند و آب‌رسانی در برخی مناطق با تاخر صورت گرفته است. همچنین اطلاع‌رسانی سازمان‌های متولی در این زمینه بسیار ضعیف بوده و دو روز بعد از سرگردانی مردم تازه اطلاعات دقیق در اختیار شهروندان قرار گرفته است.

وقتی صحبت از قطع آب آن هم در ایران می‌شود، همه به فکر ذخایر آبی پشت سد‌ها می‌افتند. همچنین بالا رفتن مصرف آب در تابستان هم می‌تواند دلیل دیگری بر قطعی آب باشد؛ اما این بار در تهران یک دلیل دیگر خودی نشان داد و به‌عنوان دلیل قطع آب شهروندان و احتمالاً مسئولان را شوکه کرد. آن چنان که از گزارش‌های منتشرشده برمی‌آید، این‌بار شبکه توزیع آب در تهران دچار اختلال شده و به‌این‌ترتیب تعداد زیادی از شهروندان با مشکل مواجه شدند. برخی رسانه‌ها در این زمینه خبر دادند که سیلاب جمعه ۱۹ خرداد قسمتی از جاده چالوس را تخریب و برخی تونل‌های این مسیر را بر از گل‌ولای کرد و بروز برخی مشکلات فنی در انتقال آب از خروجی سد کرج بر اثر این سیلاب‌ها به تصفیه‌خانه‌های شهر تهران علت قطعی آب در غرب تهران است.

در همین راستا مهدی عسگری، نماینده مردم کرج در مجلس شورای اسلامی، در واکنش به وقوع سیل در جاده چالوس گفت: در پی سیلاب و گل‌آلودشدن آب رودخانه سه‌میه آب شرب شهرستان از سد کرج کاهش جدی پیدا کرده و قطعی آب گسترده در برخی مناطق را در پی داشته؛ به گونه‌ای که در روزهای گذشته در برخی محلات ۱۰ تا ۲۰ ساعت با قطعی آب مواجه بودیم. نماینده مردم کرج، اشتهارد و فردیس در مجلس شورای اسلامی افزود: به دلیل اینکه شهرستان کرج و پردیس مخزن آب شرب به میزان کافی ندارد، با قطعی‌های مکرر آب مواجه هستیم؛ بنابراین از وزارت نیرو می‌خواهیم به‌سرعت ورود و این مشکل را برطرف کند. بارش‌های سیل‌آسای باران در روز پنجشنبه ۱۸ خرداد، که در محور کرج-چالوس تا کندوان رخ داد، با وجود کوتاه‌بودن زمان بارش‌ها، خسارت‌های جدی به بخش‌هایی از این محور به‌ویژه در محدوده پیچ «مسل کوک» (شاندیز) و «نکاوارن» وارد کرد. این بارش‌ها در نهایت به وقوع سیلابی منجر شد که حدود ۲۰۰ متر از جاده کرج – چالوس را کاملاً تخریب کرده و هنوز دو تونل در این محور در گل‌ولای قرار دارد.

اطلاعیه شرکت آب و فاضلاب تهران درباره قطعی آب تهران

در پی بروز مشکل در آب‌رسانی به برخی مناطق تهران، شرکت آب و فاضلاب اطلاعیه‌ای به شرح زیر صادر کرد:
به استحضار شهروندان محترم می‌رساند، مشکل افت فشار در محلاتی از شهر که در روزهای اخیر اتفاق افتاده بود، تا ساعاتی دیگر برطرف می‌شود. بر اثر بارش باران، جاری‌شدن سیلاب و رانش گسترده زمین و کوه در حوالی جاده چالوس، مسیر انتقال آب از سد امیرکبیر به تأسیسات آب‌رسانی تهران در بستر رودخانه کرج مسدود شده بود. در پی این حادثه، بلافاصله گروه‌های عملیاتی به همراه تجهیزات و ماشین‌آلات در منطقه حاضر شدند و عملیات رفع انسداد مسیر باتلاقی رودخانه آغاز شد. با تلاش شبانه‌روزی و بسیج امکانات، هم‌اکنون مسیری از میان توده‌های عظیم سنگ به همراه گل‌ولای در بستر رودخانه ایجاد و آب در مسیر رودخانه جاری شده است. افزون بر این اقدامات در این مدت بخش درخور توجهی از نیاز شبکه از طریق سامانه‌های دیگر آب‌رسانی تأمین شد تا از گسترش محدودده‌های افت فشار جلوگیری شود. ضمن تشکر از شکیبایی مردم، روند توزیع آب در شبکه و محدوده‌های دارای افت فشار تا ساعاتی دیگر عادی

به مناسبت روز جهانی محیط زیست و شعار مبارزه با آلودگی‌های پلاستیکی

پلاستیک انباشته‌شده در طبیعت معادل وزن تمامی موجودات زنده روی زمین

۱۴۰۰ رسیده است و کم‌اکان رشدی صعودی دارد و تا ۱۴۲۰ نیز دو برابر خواهد شد. هم‌اکنون میزان پلاستیک موجود در طبیعت معادل بیش از وزن تمام موجودات زنده از جمله انسان‌ها، حیوانات و درختان است.

این رشد هولناک در حالی رخ داده است که حدودا ۵۰ درصد آنها تنها یک بار استفاده و به زباله پلاستیکی تبدیل می‌شوند. و این همه داستان غم‌انگیز و نگران‌کننده زباله‌های پلاستیکی نیست. ارزانی و در دسترس بودن محصولات پلاستیکی باعث مصرف مضاعف می‌شود و از طرف دیگر در بسیاری از کشورها جاذبه اقتصادی کافی برای بازیافت آنها وجود ندارد و نیازمند شوق‌های دولتی است. بخش اعظم این‌مصرف مضاعف در بسیاری از نقاط جهان به‌لندفیل‌ها (محل دفن زباله) ختم می‌شوند. مدیریت پسماند در حوزه پلاستیک در بسیاری از کشورها (و شاید در همه کشورها) ضعیف و غیر قابل قبول است.

حدودا ۵۰ درصد از پلاستیک‌های مصرفی در جهان به‌لندفیل منتهی می‌شوند و از آنجایی که پلاستیک‌ها تجزیه‌پذیر نیستند می‌توانند تا ۵۰۰ سال و حتی بیشتر در لندفیل‌ها/ طبیعت باقی بمانند. باقی‌مانده یعنی حدودا ۲۰ درصد از پلاستیک مصرفی جهان سوزانده می‌شود، ۱۰ درصد هم بازیافت و تقریباً ۲۰ درصد هم اصلاً جمع‌آوری نمی‌شود. در این بین تنها گزینه «بازیافت» می‌تواند هم‌راستا با اصول توسعه پایدار و حامی محیط زیست باشد و الباقی هریک در درجاتی اما به شدت مخرب

می‌شود. گفتنی است در جریان رفع انسداد مسیر انتقال آب از آنجا که تغییر ناگهانی رفتار مصرف، تعادل شبکه توزیع آب را تحت تأثیر قرار می‌داد، تمهیداتی برای توزیع مدیریت‌شده آب اندیشیده شد؛ بنابراین با پوزش از شهروندان عزیز، ابعاد رفع این رخداد متعاقباً اطلاع‌رسانی خواهد شد.

وضعیت آب پشت سد‌ها چگونه است؟

اما این تازه ابتدای داستان شهروندان تهرانی و بحران آب است. مسئله مهم‌تر در روزهای آینده رخ نشان می‌دهد و آن هم وضعیت ذخایر آبی تهران و شهرهای دیگر ایران و میزان مصرف شهروندان است. براساس داده‌های سازمان هواشناسی، تاکنون تنها ۴۷ میلی‌متر از بارش‌های بهاری دریافت شده است و بیشترین میزان کسری بارش مربوط به استان چهارمحال‌وبختیاری به میزان ۹۲ میلی‌متر است. براساس داده‌های سازمان هواشناسی، با وجود بارش‌های سنگین اخیر همچنان میانگین پهنه‌ای بارش کشور در بهار امسال ۲۴ درصد کمتر از شرایط نرمال است. بارش نرمال کشور از ابتدای بهار هر سال تا ۲۰ خردادماه حدود ۶۲ میلی‌متر است؛ اما امسال حدود ۴۷ میلی‌متر آن دریافت شده است. به طور کلی میانگین پهنه‌ای بارش در ۲۴ استان کشور از

محیط زیست هستند. در کشورهای توسعه‌یافته‌ای مانند آمریکا تنها چهار درصد پلاستیک‌های مصرفی بازیافت می‌شوند و چهار درصد هم اصلاً جمع‌آوری نمی‌شوند. هرچند کیفیت اجرا و نگهداری لندفیل‌ها یا مقررات مرتبط با کنترل کیفیت کارخانه‌های سوزاندن پلاستیک‌های مصرفی و اجرای سختگیرانه آنها در میزان اثرگذاری بر محیط زیست مؤثرند، اما از نگاه کلی همه اینها به غیر از «تفکیک و بازیافت» راه‌حلهایی موقتی و ناراستا با اصول توسعه پایدارند. نکته نگران‌کننده دیگر آن است که حتی همین راه‌حل‌های بازیافتی هم در بسیاری از موارد در عمل با مشکلات عدیده مواجه هستند و برنامه‌ها مطابق انتظار پیش نمی‌روند. پروژه میدانی رهگیری زباله‌های پلاستیکی در سیستم بازیافت آمریکا یکی از همین نمونه‌هاست.

به‌تازگی گزارش میدانی جالبی توسط خبرنگاران شبکه ای‌بی‌سی (ABC NEWS) در ارتباط با رهگیری کیسه‌های پلاستیکی قابل بازیافت فروشگاه‌های در آمریکا منتشر شده است. در این پروژه شش‌ماهه، خبرنگاران ردیاب محصولات اپل (Apple Airtag) را به کیسه‌های پلاستیکی قابل بازیافت (با نشان بازیافت) جیب‌بندند و آنها را در ۱۰ ایالت مختلف از کالیفرنیا تا تگزاس و فلوریدا و… در سط‌های بازیافت تعبیه‌شده در فروشگاه‌های زنجیره‌ای آمریکا قرار دادند. هدف آن بود که ببینند آیا این پلاستیک‌ها از آنجا که بازیافت می‌شوند، به مراکز بازیافت خواهند رفت یا خیر. پس از قراردادن این پلاستیک‌های بازیافتی، با استفاده از تکنولوژی گوشی‌های اپل به رهگیری آنها پرداختند. نتایج بهت‌آور است. یکی از آنها که در سطل زباله بازیافتی در فروشگاه‌های نیویورک رها شده بود سر را لندفیلی در ایالت نیویورک درآورد. و این روند در دیگر ایالت‌ها مکرراً تکرار شد. حدوداً نصفی از ۴۶ ردیاب به جای انتقال به کارخانه‌های بازیافت به لندفیل‌ها یا محل زباله‌سوزها منتهی شدند. یعنی احتمالاً ۵۰ درصد پلاستیک‌های بازیافتی که نشان بازیافتی هم دارند و در مبدأ تفکیک می‌شوند به جای آنکه بازیافت شوند و مورد استفاده مجدد قرار گیرند، سر از لندفیل‌ها و زباله‌سوزها درآوردند و این اتفاق به‌احتمال فراوان در دیگر کشورها هم رخ می‌دهد. حدوداً ۱۳ ردیاب در فروشگاه‌ها برای مدت‌ها باقی ماندند که نشان از عدم انتقال پلاستیک‌ها به سیستم بازیافت دارند. سه ردیاب از کشورهای جنوب شرق آسیا سر درآوردند. یکی از آنها که در فروشگاه‌های در سطل زباله بازیافت در نیویورک رها شده بود، ۱۵ هزار کیلومتر دورتر در شهری در اندونزی پیدا شد. و آن دوتایی دیگر هم در مالزی و اتغاف در منطقه‌ای که خود با مشکلات عدیده محیط زیستی ناشی از انباشت پلاستیک روبه‌رو هستند. نهایتاً از ۴۶ دستگاه ردیاب متصل‌شده به پلاستیک‌های بازیافتی تنها چهارتای آنها به کارخانه‌های بازیافت داخل آمریکا رسیدند. این گزارش نشان‌دهنده موفق نبودن طرح‌های بازیافت برای حتی محصولات قابل بازیافت با نشان بازیافت حتی در کشورهای توسعه‌یافته است که معمولاً از لحاظ محیط زیستی قوانین و شرایط بهتری دارند و این مسئله نگران‌کننده است.

همه آنچه به آن اشاره شد نشان‌دهنده نیاز به پرداختن به مسئله پلاستیک نه فقط در حیطه یک کشور یا منطقه جغرافیایی بلکه در سطح جهانی است. از همین رونامیدن روز جهانی محیط زیست امسال به مبارزه با آلودگی‌های پلاستیک و برگزاری کنفرانس جهانی مبارزه با پلاستیک در پاریس از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. آلودگی‌های پلاستیکی در انواع مختلف و به طرق گوناگون وارد آب، خاک و هوا می‌شوند و نهایتاً به سفره‌های غذایی ما منتهی می‌شوند. آنچه گفته شد اشاراتی به مسئله آلودگی‌های پلاستیکی بود اما سؤال اساسی‌سی که می‌ماند معطوف به راه‌حل‌های پیش‌رو برای حل این معضل جهانی است که در نوشته‌های آتی بیشتر به آن خواهیم پرداخت.

یادداشت

به اسم فقرا به کام بسازوبفروش‌ها

بهروز شیخ‌رودی، کارشناس مالیه و اقتصاد شهری: میان ادعاهای سیاست‌مداران و نتیجه سیاست‌گذاری‌هایشان تا واقعیت‌ها فاصله‌ای است که فقط مردم در مسیر زندگی روزمره با تحمل نتایج آن را درک می‌کنند و از همین‌رو اعتماد مردم به وعده‌ها و نتایج طرح‌ها و سیاست‌های اجرایی مسئولان روزبه‌روز کمتر می‌شود. اعتمادی که سیاست‌گذاری‌های غلط و ادعاهای مغایر با واقعیت، آن را بسر باد داده و می‌دهد. البته در این میان محاسبه اثرات مالی سیاست‌گذاری‌های انجام‌شده و راستی‌آزمایی ادعاهای مدیران در توجیه سیاست‌ها می‌تواند روزنه امیدی برای پیشگیری از تجویز مکرر سیاست‌های غلط، تحمیل رنج مضاعف به مردم با رانت‌دهی دوچندان به سودجویان باشد.

موضوع ساخت‌وساز در تهران و سیاست‌گذاری برای رونق ساخت‌وساز همواره یکی از چالش‌های فراوری مدیریت شهری بوده است؛ چالشی که شورای شهر با سیاست‌گذاری‌های متنوع و پردامنه خود از یک سو و شهرداری با اتخاذ نقش‌های مختلف در سوی دیگر، برای مدیریت آن طرح‌ها، لایحه‌ها و برنامه‌های مختلفی را تجربه کرده‌اند. دوم آبان سال گذشته زاکانی لایحه اصلاح نحوه اخذ مطالبات حوزه شهرسازی شهرداری تهران را به شورای ششم ارائه کرد که در مدت‌زمانی کمتر از دو هفته با ۱۸ رأی موافق به تصویب اعضای شورا رسید. این لایحه با اتخاذ سیاست «تخفیف» و «جایزه خوش‌حسابی»، به شهرداری اجازه اعمال تا ۴۰ درصد تخفیف را داد؛ تخفیفی که در طول تاریخ بلدیة پایتخت بی‌سابقه بود. تخفیفی که تصویب آن سبب شد تا زاکانی هنگام ارائه برنامه چهارم توسعه شهر تهران از اعضای شورای ششم تشکر کند. زاکانی آن روز در سخنانش گفته بود: از شورای شهر به واسطه دو مصوبه‌ای که با دغدغه تصویب کرد، تشکر می‌کنم؛ زیرا موضوع تخفیفات عوارض، ایجاد گشایش برای زندگی مردم و ایجاد زمینه رونق در ساخت، توسعه و آبادانی این شهر از دغدغه‌های جدی شورای ششم است. مدیریت شهری توجه دارد شهر را به سمت ارزانی، گشایش و ایجاد زمینه زندگی آرام و با آسایش و همراه با رشد مادی و معنوی سوق دهد.

شاید اقبال با شهروندان تهرانی یار بوده است که مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در خلال یکی از گزارش‌های سیاستی خود به سنجش اثرات مالی سیاست مصوب شورای ششم در اعمال تخفیف بی‌سابقه تا ۴۰ درصد پرداخته است و حالا مردم تهران حاققل می‌توانند با استناد به این گزارش، نتایج سیاست‌گذاری نامطلوب، ساده‌انگاره و احتمالاً رانتی مدیریت شهری ششم را با ادعاها تطبیق دهند. بر اساس آنچه مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در گزارش «چالش‌های سیاست‌گذاری مسکن شهری در ایران» منتشر کرده است، در خلال بازه زمانی اول اعمال سیاست تخفیف تا ۴۰ درصد، یعنی از تاریخ ۲۰ آبان تا ۲۰ آذر سال ۱۴۰۱، در حدود دوهزارو ۷۲۵ میلیارد تومان به جای آنکه به خزانه شهر واریز شود، از محل اعمال تخفیف به عنوان «پاداش و جایزه خوش‌حسابی» از سوی شورا و شهرداری به بسازوبفروش‌ها و مؤدیان بخشیده شده است. رقمی که پژوهشگران مرکز پژوهش‌های مجلس آن را محتاطانه و با دست‌پایین حساب کرده‌اند، اما همین محاسبه و انتشار رقم آن در چارچوب یک گزارش رسمی برای سنجش اثرات مالی یک سیاست‌گذاری رسمی جای تقدیر دارد. مرکز پژوهش‌های مجلس این رقم را بر اساس گزارش عملکرد ارائه‌شده شهرداری تهران درباره این موضوع به شورای شهر تهران اعلام کرده است؛ گزارشی که ظاهراً بر اساس تبصره ۴ مصوبه یادشده به صورت ماهانه تا پایان اجرای تخفیف از سوی شهرداری به شورا ارائه شده است و حالا شهروندان تهرانی با انتشار گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس می‌توانند به اطلاعات تخفیفی که شهرداری از جیب همه مردم شهر در یک ماه نخست اجرای این مصوبه داده است، بی‌ببرند!

اعمال سیاست ابلاغ‌شده با امضای چمران و اجرای زاکانی در خلال یک ماه نخست و بهره‌مندی مؤدیان و سازندگان از تخفیف‌هایی بین ۴۰ تا ۳۴ درصد، رقمی بالغ بر دوهزارو ۷۲۵ میلیارد تومان نصیب سازندگان ساختمان و بسازوبفروش‌ها کرده است. در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس از این رقم به عنوان یارانه بی‌هدف مسکن یاد شده است، اما در عالم واقع این رقم هزینه سیاست‌گذاری غلط و غیرواقِع‌گرایانه‌ای است که شهروندان تهرانی از کارگر تا کارآفرین آن را پرداخت کرده‌اند و شرایط خاص نصیب تعداد محدودی سازنده شده است. ابعاد سخاوتمندی غیرعلمی شورای ششم وقتی مشخص می‌شود که بدانیم در این مدت اگر مؤدی در حدود ۹۰۰ میلیون تومان به شهرداری بدهی داشت و پرداخت می‌کرد، از ۳۶۰ میلیون تومان تخفیف و جایزه خوش‌حسابی برخوردار می‌شد و اگر ۶۰ میلیارد تومان بدهی خود را پرداخت می‌کرد، می‌توانست بیش از ۲۰ میلیارد تومان تخفیف بگیرد! این یعنی اگر مؤدی سازنده ساختمان و به‌اصطلاح بسازوبفروش بود، از تخفیف بیشتری استفاده می‌کرد؛ تخفیفی که نشانی واضح و انکارنشدنی در سخاوتمندی مدیریت شهری دوره ششم نسبت به بسازوبفروش‌هاست و به این سادگی قابل لاپوشانی نیست. مدیریت شهری دوره ششم در حالی از جیب مردم تهران به بسازوبفروش‌ها و سازندگان ساختمان یارانه داده است که آنها در قیبال دریافت این یارانه، ملزم به رعایت حداقلی‌ترین تعهدات نسبت به شهروندان و شهر نشده بودند.

بر اساس اعداد و ارقام مندرج در گزارش درآمد و هزینه بهمن ۱۴۰۱، شهرداری تهران در خلال آبان تا پایان بهمن از محل اعمال تخفیف ۴۰ تا ۲۵درصدی، در این مدت توانسته است رقمی بالغ بر ۲۰هزارو ۹۸۸ میلیارد تومان درآمد کسب کند که محاسبات سرانگشتی حکایت از آن دارد که برای وصول این درآمد، رقمی بالغ بر ۱۰هزارو ۳۳۷ میلیارد تومان تخفیف به بسازوبفروش‌ها و سازندگان ساختمان در تهران داده شده است؛ تخفیفی که سودش عاید تعداد محدودی شده است، اما عدم‌النفعش گریبانگیر همه مردم تهران به‌ویژه فقرا و شهروندان محروم و مستضعف شهر در حال و آینده شده است. اگر رقم اعلام‌شده در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس را ملاک قرار دهیم و بر اساس آن بخواهیم فقط عدم‌النفع ۷۵ هزار خانوار تحت پوشش کمیته امداد امام(ره) ساکن تهران را از دوهزارو ۷۲۵ میلیارد تومان پاداش خوش‌حسابی یا همان یارانه بی‌هدف مسکن که در نتیجه سیاست‌گذاری شورای ششم نصیب جیب بسازوبفروش‌ها شده حساب کنیم، می‌بینیم که این سیاست اجراشده توزیاتی، عدم‌النفع ۳۶ میلیون تومانی به هر خانوار تحت پوشش کمیته امداد امام(ره) ساکن شهر تهران فقط در ماه نخست اعمال این تخفیف‌ها تحمیل کرده است.

چند روز پیش، زاکانی در نشست خبری خود با نقد سیاست‌های مدیران پیش از خود گفته بود قبلاً مدیران، سیاست راندن ضعفا و فقرا از شهر را دنبال می‌کردند و او در شهرداری سیاست ارزان‌کردن پایتخت و توجه به رفاه و خدمت به مردم را دنبال می‌کند. سیاست تخفیف تا ۴۰ درصد یکی از سیاست‌های مدیریت شهری دوره ششم است که زاکانی آن را با ابلاغ چمران اجرائی کرده است؛ سیاستی که اعداد و ارقام گزارش درآمد و هزینه شهرداری و گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس نشانگر آن هستند که اگرچه این سیاست‌ها به اسم حمایت از فقرا اجرائی شده‌اند، اما به کام بسازوبفروش‌ها بوده‌اند. سیاستی که در ماه نخست اجرای آن، یارانه و پاداش دوهزارو ۷۲۵ میلیارد تومان نصیب جیب سازندگان و بسازوبفروش‌ها کرده و عدم‌النفعش برای هر خانوار تحت پوشش کمیته امداد امام(ره) در تهران ۳۶ میلیون تومان بوده است.